

حیات

نسخه سی هفتم پرده 15 غرو شهر .
سنه لکی پوخته ایله 7,5 لیرا .
(اجنبی ملکتر ایچین 7,5 دولار) .

ابونه و اعلان ایشاری ایچین استانبول بووونه
مراجعت ایدیلیر .
یازی ایشاریشك مرجی آنقره مرزیدر .

اداره مرکزی :

آنقره ده ، معارف املکی یاننده کی دائرة
استانبول جاده سنده آنقره

استانبول بوروسی :

استانبولده ، آنقره جاده سنده 87 نومروده
دائرة مخصوصه

هماندا دایم هممانه ... دنیایه راهها هرره هممانه قاتالم ... !
نیجه

4 نجی جلد

آنقره ، 28 حزیران ، 1928

صافی : 83

رومان و عظیم کردها

مرحله

— نیل —

رومان ، بویوک حکایه و حکایه حقنده حیاتك 80 و 78 و 77 نومرولی نسخه لریله نشر ایتدیكم ملاحظاته ، ابراهیم نجمی بك افندی ملیتك 12 حزیران تاریخی نسخه سنده منتشر مقاله لریك 38 سطرینی تخصیص ایتشلر . رحله تدریس لری اوکنده دیز چوکه جك یاشیده اولمادیغمه سنه لردن بری اسف ایتدیكم و بوتون یازیلرینی دائماً دقت واستفاده ایله تهقیب ایتش اولدیغم محترم معلم و محرر ، ادبی مناقشه لر ایچون نمونه تشکیل ایتمه الیق نریه بر لسان ایله ، حیاتك اوچ صایسینده ای بر طوتمش وخیلی اوزون برمقالهك خطوط اساسیه سنه ، تلنه هجوم ایدیلر . و 38 سطر ایچنده بوتعلی تماماً ییقمی ارزو ایدیلر . شخصم و موضوع بحث قیلاقلری یازیم ایچون لایق کوردکلری چوق ملتفت سوزلره عرض تشکرایتدکن صوکره دیه جکیم که ، سرد ایله دکلی دلائله نقطه نظری چوروتته جک برقوت بولمادم . حیات مجموعه سنك صحیفه لری ، یازیلرینك انتشار صیراسنی محقق صبرسنلقله بکلین محررلرینی تطمیننه کافی بروستدن محروم بولوندیجی جهتله ؛ موضوع بحث مقالیه یازارکن ، فضله ایضاحات ورنجه محتمل سوء تفهملرک اوکنی آلاجمی دوشونمکه برابر بوکا جسارت ایتشمش ، حتی ایلك اوکجه دها مختصر یازمش اولدیغم حلاله واقع اولان اخطار اوزرینه بر آرز دها تفصیلاته کیرشمشدم . بومقالیه یازارقی فکرلری دها اطرافلی بر صورتده ایضاحه وسیله بخش ایتدکلرندن دولایده ابراهیم نجمی بك افندی به متشکرم ...

رومان ، بویوک حکایه و کوچوک حکایه ، محررلرک خیال و دماغلریله صانکه اللهه رقابت ایدرک خلق ایتدکلری برر عالمدر . وحد ذاتنده هپسیده عین منبعدن چیقار ، یعنی محررک قافاسینده وجود بولورلر . اوچ درت صحیفه لك قیصه بر حکایه ایله (پروست) ك جلدلره صیغمايان حیات تحلیللری عینی انسانی قابلیتك مختلف تظاهرلیدر . ادعاری بر ، غایه لری بر ، ماهیتلری بردر . فقط احاطه ایتدکلری دوره لر ، اشخاصی تقدیم ووقایع تحکیه طرزلی و موضوعلرینك اهمیت ووسعتی اعتباریله بونلر اوقدر فرقلیدرلرکه ، برقاچ قسمه آیرمالرنده قطعی بر ضرورت واردر . ابراهیم نجمی بك افندیك مساعده لرینی رجا ایدرک ، نقطه نظرلرینی عادی بر حکایه ایله توضیحه چالیشاجم : آدامك برینك برکون برایشکی طوغورمش . صناعی طوتوب یاورونی قوجاغنه آلمش ، واینك یاوروسی قوجاغنده ، بر مریدیونی چیقمش . و بو

قادار تقدیر ایتشمشدم . بوتون محررلر آراسینده سقوت درکه بكا ك چوق حظ ویرمشدر و بوتی بك سالم برشکلده تأمین ایتمشدر . هاسرتونك خصوصی تمایلی ، مطالعه ایچون سرت و ثابت قاعده لر قونولماسنی بزه تلقین ایدیلور . باشلیجه مسئله ، ایله محرر ویا محررلر ، ایله کتاب ویا کتابلر بولقدرکه اونلری تفسیر ایتمکه دوشونجه یی زکینلشدیرمك امکانی اولسون . ای کتاب بعضاً سزه هیجان ویرر ، سزی ایقاپ ایدر ؛ بعضاً سزك چیقاردیغک نتیجه اوده دوس دوغرو واصل اولور ؛ بعضاً سزده کیزلی قالمش یکی قوتلری خبر ویرر ؛ فقط هر دفعه سنده سزك مشترک برشی بیلدیرر و بومشترک اساس ایله سزی کندی سویه سنه یو کسلتیر . « هاسرتون » کولاری ، چاپلری ویا ماجلری سودیکنه کوره بویوک طبیعت شاعری « ووردس وورث » ایله ده روحلری اویغون دوشمه سی ایجاب ایده جکی خاطره کلبیلر . حال بوکه هاسرتون ، ووردس وورث ایچون : اوده ایله برشی وارکه - دیور - بكا صیقچی کلیر . اوده اخلاقاً و فکرأ ممتاز اولدیغنه کندیسنك قناعتی اولماسی در .

دیگر طرفدن آمریقانك طبیعت شاعری « برایه نت » ایلك دفعه اولارق « ووردس وورث » ی اوقود یغندن بحث ایدرکن : « بیکارجه منبعلرک بردن بره قلبه فیشقیردیغی دیوارکی اولدم . طبیعتك چهره سی غریب بر تازهلک و جانلیقله درحال ده کیشیوردی . » دیمشدر . او ، قارشیسینده کندیسندن دها قوتلی فقط کندیسيله تماماً متجاذب بر دماغ بولدی . بر برلرینه بکزه یلر ، بر برلرینه راست کلش اولدی . بوده ، « لینقن » ایله که تیسبورغ حضاری آراسینده ک مناسبتك عینی ...

فقط بویوک محررلرک یالکز محرر اوله رق یتیشه جکره دکل عمومیتله هر فردده یابدقلمی خدمتی نظردقته آلمق ایسترم . که تیسبورغ نطقندن شبهه سز بیکارجه خطیبیلر ویا خطیب اوله جقلمر فوق العاده استفاده ایتشلدر . فقط اصل استفاده ایدنلر ، خطیب اولمایانلر ومنت وشکران حسلرینی دیلاریله ویا قلملریله هیچ افاده ایتشمش اولان اون بیکارجه کیمسه لدر . ادبیاتك اك بویوک خدمتی مسلکدن یتیشه محررله ویا خطیبیلر دکل ، بلکه کندی حسلرینی افاده اقتدارندن محروم اولدقلمی ایچون حسلرینه ترجان اوله جق برواسطه یه احتیاج دویانلره در . بویوک مغنیلر ، دیگر مغنیلرک استفاده سنه خدمت ایدرلر ؛ فقط تفنی اقتدارینی حائز اولمایانلره ویردکلری ذوق ، برقاچ مسلکدن یتیشه مغنیلره یابدقلمی خدمتدن برقاچ دفعه دها بویوکدر .

دیمک که ادبیات سزك ایچکزده در . استادلر اونی ساده جه ظاهره چیقارلرلر . اونلر سزك روحکزه : « آچیل ! » دیرلر . سز بر منظومه ویا بر حکایه ایچون « بوتی دها اول مبهم بر صورتده دویمش ویا دها اول بیکارجه دفعه حس ایتش ، فقط افاده ایده مه مشدم . » دیدیککز زمان سزك ایچون افاده حریقی باشلامشدر . استادلر سزی بولایلر ، سزده کندی کندیکزی بولمغه باشلامش اولدیکز .

مترجی : اصنامه

کتابلری اوقومش اولماسی محتمل بولوندیغی حقنده اوزون اوزادی تفصیلات ویریلدیکی حلاله منظومه ده سزك ونبم ایچون ویا سزدن وبندن نه واردر ؛ بونك حقنده برکله بیله سویلنمه مشدر . برشاعرک حیاتی ، اثرینك تاریخی ، قوللاندینی وزنك نوعی . . . بالطبع بر منظومه ایله علاقه داردر . فقط بونلرتالی درجه ده در ؛ برنجی درجه ده دکل . بر منظومه قارشیسینده ایلك یاپه جغکز شی اومظومه ده کندیکزی بولما کزدر . بوتی یاپارسه کز ، منظومه سزه برشی افاده ایدرسه ، اوده سز کندی هویتکزک بر معکسنی ویا توسع وانکشافنی کورورسه کز ، منظومه حسیاتکز ایچون حقیقی رفرجه اولیورسه . . . ایشه اوزمان سزاونك محرری حقنده برشی اوکرمك ایسترسکز . بونکله برابر منظومه ده اك اول سز کندیکزی آراییکز . بوتون بو باشقه شیلری صوکره کندیکزه علاوه ایدرسکز . « حساب » ی حساب تاریخندن اوکره نه میه جککزکی « ادبیات » ی ده ادبیات تاریخندن اوکره نه میسکز .

اگر ادبیاتی وجوده کتیرنلری دعوت ایدوب قونوشه بیلسه کز الهاملرینی بویوک کتابلرک « مدخل » لردن ، بویوک کتابلر حقنده کی مناقشه لردن ، بویوک کتابلر حقنده کی نوطلردن دکل ، بویوک کتابلرک بالذات کندیلرندن آلدقلمی سزه سویله یه جکلدر . محررلر بو کتابلره کندی کندیلرینی بولشلدر . چونکه بو کتابلر ، او محررلر ایچون داخلن کلن برر سسلرلر ؛ خارجدن کیرن برر حقیقت دکل . تجربه لردن بزی خبردار ایدن آداملرک بعضیلرینی دیکلاییکز :

« روبرلوی سیتوینسون » دیورکه : « شه کسپیر ، نبم اوزرمده چوق مؤثر اولدی . یاشایان بك آرز آرقاداشم واردرکه « هاملت » و « روزالین » قادار ایله که سوق ایچون نبم اوزرمده قوتلی برتأثیر براقش اولسونلر . »

صنعت اوزرینه مشهور یازیلریازان « هاسرتون » ك « والترسقوت » ك شعرلردن دواملی بر ذوق بولماسی ، هرایکیسنك ده کول ، جای ویا ماج عاشقی اولمالرندن در . « هاسرتون » دیورکه : « والترسقوتك شعرلرینه باشلادم و اونلری او قادار چوق اوقودم که منشور حکایه لردن دها بر صحیفه یه بیله کوز کز دیرمه مشکن هان بوتون او شعرلری ازبرلمش بولونیوردم . « ذی لیدی اوف ذی لیک » اك بکندیکم اتردی و بو طاتلی منظومه یه قارشى ایلك دویدیغم شدتلی انجذاب ، هیچ شبهه یوقدرکه ایچنده رومانیتك آدالر بولونان کوزه ل کولره قارشى بنده کی محبتی آرتیردی . حتی بوکون بیله بو حسلرم بنده هر زمانکی قادار جانلی یاشار . حالا دنیا ده هیچ برشی ، اوزرنده بر کینک دولاشدینی کول قادار بکا درین بر ذوق ویرمن . « سقوت » ده نبم یاماجلره ویا چیلره قارشى تا کنجک کمدن بری دویدیغم انجذاب دویار . اونك حکایه ایتدیکی سرکندشتر نبم مزاجه اوقادار اویغون کلشدی که سقوتی اوقومق نبم ایچون مکمل بر ذوق اولمشدی . حالا سقوتی اوقورم . اونك « آی وه نوه » سنك کوزه لالکنی هیچ بر زمان بوشاه اثری یکن سنه اوقودیم زمانکی

حرکتی آیلرجه هر صباح ، هیچ برکون فاصله ویرمه دن تکرار ایتش . یاورو قوجامان بر اوکوز اولدینی حالده ، اوینه صیرتنده اوست قانه جیقارمقده دوام ایدرمش . چو جوقلغمده بيلم کیمدن طویدیم بو حکایه نك حقیقتله درجه مطابقتی بيلم سه مده ملیتده کی سطرلری اوقور او قوماز بوقره بی خاطر لادم . درت ییراقلی برکوجوک حکایه ایله آلتی یوز صحیفه بی یولان بررومان آراسنده بر اوچنجی صنف قبول ایتدکن صوکره ؛ درت صحیفه نه ایسه بش صحیفه ده اودر ، بش صحیفه نه ایسه آلتی صحیفه ده اودر ، آلتی صحیفه نه ایسه واح نسبتته استناد ایدوب رومان وکوجوک حکایه فرقلرینی ده رد ایتک ایچون نه مانع وار ؟ حالبوکه ادبیاتک بوقسمی اوچ شعبه یه آیرارق آرلرنده فرقلر وحدودلر تعیین ایتکله ، عین منبعدن جیقان فیاض ومعظم صوبک طاشقین و مخرب برشکلده آقاماسی تأمین ایدلش اولور .

فرانسزجه (رومان) و (نووئل) کله لرینی ذکرله رومانی حکایه ونوئل کوجوک حکایه شکلنده ترجمه ایدن ابراهیم نجیمی بک افندی یه فرانسزجه برده (قونت) کله سی موجود بولوندیغنی وبونک کوجوک حکایه ، نووئل ایسه بویوک حکایه مقابله ده استعمال ایدلرکی خاطر لاتق ایسترم . برانجی لساننه واقف اولمایانلرکده معناسنی تماماً بیلدکلی و اومعنائی افاده ایچون بالذات استعمال ایتدکلی رومان کله سنی مطلقاً بویوک حکایه کله سیله ترجمه ایتکده اصرار ایدیلرجه (نووئل) ی سادجه حکایه و (قونت) ی کوجوک حکایه اولارق افاده ضرور ایدر . ابراهیم نجیمی بک یومی فرانسز غزله لرینک هر هانکی سنی آچارلر سه ایچ صحیفه لرینک برنده بولاجقلی اعظمی ایکی ستون طومش کوجوک حکایه نك نووئل دکل قونت اسمی آلتنده قارلره تقدیم ایدلرکی کوره جکلردر . (نووئل) ک رومان وکوجوک حکایه دن تماماً مستقل اولان ماهیتی حقنده بر مثال اولق اوزره شونی عرض ایده جکم که ، اسمی ذکره لزوم اولایان بر محرر ، یارنده انتشار ایدن ادبی مجموعه یه کوندردیکی حکایه سنک اوزرینه ، ایری حرفلی یازیسنک صحیفه لری شیشیرمه سندن جسارت آلارق رومان صفتی قویشکن ، مطبوع شکلنده الی صحیفه اشغال ایدن یازی کرک جمعی کرک موضوعنک وحدت وبساطتی اعتباریله مجموعه اداره سنج رومان دکل ، نووئل عد اولومش وبو عنوان آلتنده نشر ایدلشدر . کوجوکجه حرفله الی صحیفه اشغال ایدن اویازی ایسه البته کوجوک حکایه ، (قونت) عد ایدله مشدی . بوده اثبات ایدرکه ، (نووئل) و (قونت) کله لری عین شیئی افاده ایدن و بناء علیه برندن بری زائد کله لر دکلدر .

مناقشه سنی ایتدیکمز مسأله ایله قطعه ، غزل وقصیده تقسیملرنده کی درجه معقولیت بحثی علاقه دار اولادیلندن ، بوخصوصده سوز سویله مکی زائد بولورم . فقط شونده اصرار ایتک ایسترم که ، ابراهیم نجیمی بک افندی نك افاده لری وجهله ، « [رومان] دن و [کوجوک حکایه] دن باشقه برده [بویوک حکایه] نوعنک اراده سنه ورومانله بویوک حکایه آراسنده ده اوزون وموضوعی ده

محیط اولق واولامق کبی تمایله عندی واولچوسز بر فرق « قونعه قالمش ایلک آدام اولادیفمه امیم ؛ وشبهه ایتم که بو نقطه نظر بر چوق غرب مؤلفلری طرفندن سرد ومدافعه ایدلشدر . چونکه تماماً معقول ومنطقیدر . عالم برآدام اولادیفم ایچون ، بوخصوصده یازلمش اک قیمتلی یازیلری بربرر صایمقن عاجزم . فقط عین فیکری ، یعنی رومان ، بویوک حکایه و حکایه تقسیملرینی ترویج ایدن اوچ شرراسمی ذکر ایده جکم که بونلرک اوچی ده حائز اولدقلی اقتدار وصلاحیت حسبیه فکر ومطالع لری اوکنده اوزون اوزون دوشونمکلکمز ایجاب ایدن کیمسه لدر ، یعنی پول بورژه ، قلود فاردر وپول سوده لدر . اجتماعات حقنده کی فکرلری قابل مناقشه اولقله برابر ، نظریات ادبیه حقنده کی وقوفی حضورنده تعظیمه اکیلک ایجاب ایدن وسکسانه یاقلاشان یاشنه رغماً حالا تتبع وتحریردن وازکچمین بورژنک (روو ده دوموند) ک بوندن ایکی اوچ سنه اولکی نسخه لرندن برنده ، وبویوک برادیب دکل سه یله رومان و حکایه لرینک قارئی نهایت قدر سوروکلین امثال سز جاذبه سی بوصفمتک بوتون غوامضنه وقوفی کوسترن قلود فارده رکده برسنه اول (قونعه رنسیا) ده چیقمش برصاحبه سنده ، عین نقطه نظر قدرت وقوله تشریح ومدافعه اولو . نمقده در . فرانسه نك اک مهم غزله سی اولان (تان) ک منقد ادبیلکنی صلاحیتله ایفا ایدن سوده یک ؛ رومان عنوانی آلتنده باصیلش اثرلرینک بر (نووئل) اولدقلی سوبیلرک قاج مؤلفی حقلری اولمایان بر عنوانی تصاحبه قالمق قله اتهام ایتدیکنی ایسه ، بوقیمتلی وحرارتلی منقدک مقاله لرینی تعقیب ایدنلر البته خاطرلارلر حیاتک الیم قرار سزلقلری یوزندن ، کتبخانه می ایکی کره طاغیتق مجبوریتنده قالمش اولدیفم ایچون ، بوتون بومقاله لرک انتشار ایتدکلی تاریخلری تثبیته مع التأسف مقتدر دکل . فقط بونلری ، هله اک مهملری اولان پول بورژنک مقاله سنی محتوی (روو ده دوموند) نسخه سنی بولق کوچ برشی دکلدر . ذاتاً ناصل دوقتورلر یکی نشریات طبیه بی تعقیله مکافسه لرا دیات علماسی ده مهم نشریات ادبیه بی عین دقله تعقیبه مجبور بولوندق لرندن ، ادبیات معلمی و آثار ادبیه منقدی اولان ابراهیم نجیمی بک افندی نك نیم یله اوقومش اولدیفم بویازیلری کورمه مش اولمالرینه ده احتمال ویرمه یورم .

رومانله بویوک حکایه آراسنده کی فرقلر حقنده شوسطرلری ده علاوه مجبوریتندیم :

بوندن اولکی یازیده ده دیمش اولدیفم وجهله ، رومان حیاتدن آلینمش بوتون برصفحه در ، حیاته ایسه هر شی واردر . بویله اولدیفنه کوره ، قارنده یورغونلق و بییقینلق حاصل ایتیه جکندن اهن بولونورسه ، رومانجی یازه جنی رومانندن اساس وقعه ایله مناسبتی بک اوزاق اولان شخصلردن وحادثلردن بیهلرجه صلاحیتداردر . بوخصوصده ، بری افراطه کیدوب هیچ موضوعله علاقه دار اولمایان برشیئی اوزون اوزون آکلامش ودیکری ده موضوعله علاقه دار بولونقله برابر ایکی سطرله ایچندن جیقا . بیهلرجه بر شیئی برخیل صحیفه سنی تخصیص ایتش

اولان ایکی رومان مثالی ویره جکم . بونلرک اولکیسی ، حسین رحی بک اک مشهور رومانی اولان شیب سودیده ، ایکنجیسی ده هاری دورهنیه نك (لادوبل مترس) اسملی اثرنده موجوددر .

شیب سودینک باشلانجینده و بیام قاج صحیفه نك مدت امتدادنجه ، آرتق تمایله ماضی یه قاریشمش بر آتلی تراموای عربی سی بر درلو قامچیلر شاقلا یوب حرکت ایتزکن ، ارککلر طرفندن برپرده ایله آیرلمش خصوصی محللارنده خائلرک تشکیل ایلدکلی عالمی سیر ایدرز . آرلرنده کی ایچه پرده سبیلله کندیلرینی ارککلردن قلعه دیوارلرله آیرلمش عدایدن بوخائلمر ، بر قاج دقیقه ایچنده صوک حد صمیمیتی بولان بر تکلیف سز لیکله اک خصوصی شیلردن بحث ایدر وبر درلو قالمق بیلمین عربیه نك ایچنده لطیفه ومخبتنه ، استهزا ومنازعه یه کرمی ویرلرکن ، سوقا غک قالدیرمنه قویدینی مانفاده کوفته پیشینر قانور بر قهوه جیدن ده آرلرنده کی آش ارن برحمله نامه کوفته لر ایسترم . بونی ایسترن (جوام .. آرسلام !) دیه خطاب ایتدکلی قهوه جی یه ، تراموای قاقوب آرتق یکیدن کوفته لر آلتق امکانی قالمینجه ، (هو ، قانور قهوه جی ، حقکی حلال ایت !) دیه نجره دن باغریشیرلر . اسکی محله قادیلرینی بویوک بر صداقتله یاشاتان بو صحیفه لر اوقدر برحیاتدرکه ، بالاخره جریان ایده جک وقعه لرله هیچ بر مناسبتی اولماقله برابر ، رومانک ایچنه هرشی نك قاریشه جنی برحیات صفحه سی اولدیفنی دوشونن قارء بوتون بو صحیفه لری شکایت ایتمه دن اوقویابیلر . ایکی اوچ عصر اولکی رومانی تصویر ایدن (لادوبل مترس) ده ایسه ، پایاق مقامی انحلال ایتدکجه پایلان آتخابلرک هیچ برنده قاردینالر مجلسی طرفندن پایا انتخاب ایدلرکی ایچون کین وغیظ ایچنده اختیارلامش وعته کتیرمش بر قاردینالک ، محرر بزى یانه کوتورور . بوخصوصده محررک بولدینی سبب ، قاردیناله تقدیم اولونه جی بر یکی مایمونی رومان قهرماننک بالذات قوناغه کونورمکه مأمور ایدلشدر . او آدام حیوانی اوشاقلره تسلیم ایدوب عود ایده بیلردی . فقط رومان نوعنه خاص صلاحیتلر سایه سننده او دورده کی روما شهرینک مناسبت دوشن هر صفحه سنی جانلاندیرمق حقنی حائز اولدیفی ایچون ، قهرمان حکایه مایمونی اوشاقلره و یروب آیرلازده بالذات قاردیناله تقدیم ایدر ، وبو سایه ده بزده اختیار قاردینالک نزدینه کیرر ویاننده اوزون مدت قایلرز . هر حالده اون سنه دن فضله برزمان اول اوقودیفم کتابک بوقسمی دها دن اوقومش کی خاطرلارم ؛ قاردینال ، بر بویوک بانچه ده قولتوغه کومولشدر . آغزینک تمادیا آقان صالیالرینی بر خدمتکار طوروب دیکنمه دن سبیلرکن ، اونک کوزلری اوکنده قاینشان برسوری مایمونه صرکوزدر . عددلری موجود قاردیناللرک عدینه مساوی وجهله سی قاردینالار مخصوص کسوه لری لابس اولان بوما عونلرک کیچی کنج ، کیچی اختیار ، کیچی سویلی وکیچی وحشی سیالدر . بعضیسی آغاچلره طیرماقمده ، بعضیسی میوه لر یه مکده ، بعضیسی قاشینوب دوشونمکه و بعضیسی بربرلرله جنک وفغان ایتکده در . قاردینال

رقی فکرینک منشا و تطامی

(1870) ده زمازمه قارار

— 29 —

نهایت الیوم بر حیات اولان (برغسون) [1] ک ظهوری (تین) ، (بهرتلو) و امثالک آ کلا دقلری علمله فلسفه نك آراسنده کی اختلافی عظیم بر کتله به شدتله افشایندی . فیلسوف ، دوقتوراسنی یابدینی «شعورک بلا واسطه معطاری حقنده بر قلم تجربه سی» [1889] - مدرس [خلیل نعمت الله] طرفندن ترجمه ایدلش اولوب هنوز طبع اولونما مشدر - نام اثرنده دیرله شعورک طوعی شکلی ایله تفکرک بلا واسطه معطالریه یاقیندن باقیلیرسه بونلرک حقیقی حاللریله عالمک تجربیدلری تسهیل ایچون تبدیل شکل ایتدیردکاری شعور و ذهن حاللری آراسنده بر تطابق بوقدر . عالمک علمی قانونلری وضع ایتک ایچون هم مکان ، همده زمانی اولچمکه محتاجدرلر . مکانی اولچمک قولایسه ده زمانی اولچمک بویه دکدر . چونکه زمانی اولچمک ، اونک «متجانس» اولدیغنی فرض ایتدکدر . واقعا جریان ایدن بر حادثه نك متوالی آنلری بعض جهتلردن حائز اولدقلری قطعی مماثلتله اعتباریله طوللرک مساحه لری کبی قابل مساحه اوله بیلیرلر سده حادثه لرک توالیسنده بوماهیته قطعی برمائتک موجودیتی مثبت برواقعه اولمایوب بر فرضیه دن عبارتدر . تأمل اولونورسه کورولورکه عالمک قبول ایتدکاری زمان ، حقیقی و مشخص بر زمان اولمایوب ساده جه بر تجربدر . حقیقه موجود اولان زمان ، فیزیک و ریاضیه نك فرض ایتدیکی زمان اولمایوب آنجق صیروره *durée* در ، امتداد ایدن بر شیتک برزمانکی حالی اولکی حالته بکزمه دیکی کبی بو حالده اولکسندن فضله برشی ده واردر . بناء علیه صیروره ، غیرمتجانس یعنی هر آتی متفاوت دائمی برتکونددر . بوتون علم ایسه اعتباری و متجانس بر زمان فرضیه سننه استناد ایتدیکندن آنجق اعتباری قانونلر ویره بیلیر .

1896 ده نشر ایتدیکی «ماده و حافظه» اثرنده ده

[1] فیلسوفک فلسفه سی حقنده مفصل معلومات

آلتی ایسته یلر مراجعت ایتلیدر : برغسون . مصطفی شکیب . اقبال کتبخانه سی

دیه اوچ قسمده تصنیف ایتدیکم بونوع ادبی درت قسمه آیرمق واوزون رومان ، قصه رومان فرقلری آیرجه تثبیت ایتک ایجاب ایده جکدر .

باشایان هر شی ایچون بویومک وکوک صالمق ایسه بر قاعده طبیعی اولدینی ایچون ، بونده بر غرابت بولماق ده ضروریدر .

ناهییم سری

«پوزیتیویزم» ک یابدینی تاریخ فلسفه سی یعنی «اوچ حال قانونی» ؛ الهیات و متافیزیک دوره لرینک آرتق ماضی به قاریشدقلری و بوندن بویه بالکنز علمک حکمران اولاجغنی سوبله دکرن صوکر ایتیشن برایکی نسلاک ناصیل بر «علمجیلک» عقیده سی یابدقلری کوردک . حال بوکه «انتباه» دبری کلن نسلاک غالب صفتلری هر هانکی بر عقیده به باغلاقمقدن زیاده متمادی بر **تقییم جیلک** اولدیغنه نظراً یکیلرک اوزون مدت هیچ بر مکنتک زاهد متقلری اولامایه جقلری آشکاردر . نیتیه کیم «برونیه» ک «علمک افلاسی» دیه جبقاردیغی انصافسنر آواز بونی کوسترمکده در . فی الواقع فیلسوفلر اوتهدبری علمک متافیزیک بر استقبالی اولمادیغنی و آنجق علمی ، عملی ، اعتباری بریقین و یروب حقیقی یقینی دایما ویرمه دیکنی سوبلرلردی . شیمیدی . «پوزیتیویزم» عیبا بوادعانک امکاتی تماماً سلب ایتشمیدی ؟ بونی آنجق زمان کوستره جکدی . بناء علیه حقیقی اظهار ایچون اک سرست فکر حیانتک زمانی اولان فلسفه تاریخنه بر باقالم . بوراده ایلاک نظرده (شمیل بوترو) [1845-1921] نك «طبیعت قانونلرینک امکاتی» [1874] - (حلمی ضیا) طرفندن ترجمه ایدلش و فقط هنوز انتشار ایتمه مشدر - نامیله برمدعا کوروبورز . فیلسوف بوراده علمی قانونلرک یقین افاده ایتمه دکلری ، چونکه علمی اولچولورمک یقینی قاورایه بیله جک بر حالده اولمادقلری و شانی عالمک غیرمحصور معضلیتندن آنجق اعتباری ، عملی بر طاقیم معطالر استخراج ایده بیلدکلری ؛ الحاصل علمک قاورایه بیلدیکی حادثه لرک کنه اشایی دکل ، ذهن ایله اشیا آراسنده کی اوزلاشمه لری یعنی مطلق دکل آنجق بر تقریبی افاده ایتدکلری وجیز بر منطقه کوسترد . یالکوزمذهب ، بایاغی بروضوحی قانیقسان کشف فکری بر ائرده تشریح ایدلدیکی ایچون انتشاری پک محدود اولقله برابر فلسفی تفکر اوزرنده بوبوک بر تأثیر یاقمقدن خالی قالامشدی . بوندن صوکر ا بردوزینه دن فضله فیلسوفلر علمک قیمتی عربض و عمیق تدقیق ایده رک شونتیه به واصل اولشلردی : علم ، مطلق حقیقی و یرمیور ،

شونی ده حرمتله عرض ایتک ایسترمکه ، (پروست) و (رومن رولان) کبی محررلرک آچدقلری جیغیرک معقلری آرتهرق درت ، آلتی وسکنز جلاده توکمنین رومانلر کیتدکجه ده ا فضله یازلغه باشلانیر و دیگر طرفدن مادام قولت ، موریاق کبی محررلر طرزنده جمجه بوبوک حکایه به یاقلاشان رومانلر یازانلرده کوندن کونه آرنارسه ، رومان ، بوبوک حکایه و کوچوک حکایه

هپسنه آیری آیری باقار ، واونلرک هر برینه طاشیدقلری اسملرک خاطر لاتدینی کینلری سوبلر . کندیسنه قارشی اک چوق رقیب و دشمن وضعیته بولونش ، پایا انتخاب ایدلسنه بالخاصه ممانت ایتش قاردینلرک اسملری اک خسته ، اک اختیار ، اک مجالسز مایعونلر ویرلشدر . و بونلر کنج زنده مایعونلرک نیچهلرنده حقیر و ذلیل ایکار ، باغیر ویر و امداد ایسترن ، نه درجه به قدر بوتون وارلنک ایناندینی مجهول بولونان بو عجیب و شجیع تسلیمک سروری ایچنده معتوه قاردینال اوطوردینی قولتوغه صیغاماز ؛ و بویه خلجان دورلرنده آغزندن آقان صالیالری سیمکه مندیلار یتمز . سلطنت دورلرینک ؛ شیخ الاسلامغه مخصوص بیاض جبهی اون ، یکریمی ، اوتوز ، الی سنه اولرنده صاقلایوب برکره که مدن اولش قاضیه سکرلرینک روحنده کی انتظار ، احتراض و حسد آتشی بسیط بر اوزوتی به بکزه تن بو اختیار قاردینالک حالی نه اونوتولماز بر تماشادر ! فقط بر بوبوک حکایه ، کندیسنه تخصیص ایدلدکجه بر وسیله و بهانه دن استفاده ایدرک اون صحیفه لری ایچنه آلامازدی . چونکه حدودی معین ، وسعتی محدود و کندیسنی بر احتیاصک ، بر کدرک ، بر ارزونک ، بر حادثه نك تحلیلنه منحصر ، بونکله مکفدر ... تکرار مثاللر صایالم :

(حکم کیجه سی) بروماندر . یعقوب قدرینک بو اثرینی قار بکنسین بکنمه سین ؛ طرز تحکیه سی ، بوتون بر دوره ی امیدلری ، کنها لری ، قانلری و فلاکتلریله قوجاقلامغه و پک چوق اشخاصی روحلری و شکللری ایله جانلاندیرمغه مساعده ایدن ثروت و قایی اعتباریله اونک برومان اولدیغز قبوله مجبوردر . سرانجام ؛ روحنک هوسلری و احتیاجلری مجهول بر جاریه ی بر آن ایچون کوستروب بر اقدیغندن ، اطراننده کی ده قورک پک قوتلی ، حتی بلاکه حکم کیجه سندن کنیش برومان اولماسنه متحمل بولونماسنه رغماً ، موضوعی قورایش و آکلایش طرزی اعتباریله بر بوبوک حکایه در .

ینه یعقوب قدرینک بر باشقه یازیسی ؛ بر مصرلی برانسسک اسک کوزلاکنک خاطر ایتله آوونق مقصدیله ، اوغرنده انتحار ایتش بر کججک بر قاچ مکتوبی مسافرلینه اوقویوشنی آکلانان صحیفه لر ایسه ، بر سیانک کاغذله عکس ایدن سریع برکولسکه سندن عبارتدر و آنجق بر کوچوک حکایه در .

اما دینه بیلیرکه ، بعض رومانلرک قرائتندن بر سننه صوکره محررک و کتابک اسمی بیله خاطرندن چیقیدینی حالده ناصل اولوبورده بعض کوچوک حکایه لر هیچ اونوتولامیور ؟ و شو حالده ، بونوع ادبینک بوتون دیگر اقسامنه نظراً رومانک اهمیتجه و تأثیرجه فائیتی برده قالیر ؟.. خایر ، بوسؤالک محتوی بولوندینی تردد و شبهه حقلی دکل ، چونکه رومانی بر کوچوک حکایه قارشیسندن مغلوب ایدن سبب صرف مؤلفلرک لیاقتلری آراسنده کی عظیم فرقلدر . البته یعقوبک ، رفیق خالک ، رشاد نورینک بر کوچوک حکایه سی ، و قتیه قالین جلدلر یازمش اولان وجیهی عیارنده رومانجیلرک ازلرندن فضله حق حیاته مالکدر . مقاله یی پیترمده دن ابراهیم نجمی بک افندی به